

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันทั้งโดยรวมและเป็นรายด้าน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1,035 คน และในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1,521 คน รวมทั้งสิ้น 2,556 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนแต่ละขนาด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่

และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างใน โรงเรียนขนาดใหญ่ 136 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 198 คน รวมทั้งสิ้น 334 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.00 โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด
2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ t-test (Independent Samples)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

- 2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

- 2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมตามลำดับ

3.2 ด้านงบประมาณ โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ เข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการงบประมาณของโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด และ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และจัดหางบประมาณ ตามความต้องการของโรงเรียน ตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน การเสริมสร้างวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากร และ การดำเนินการทางวินัยกับบุคลากรในโรงเรียน ตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและเสียสละ การให้ความเห็นข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น และ การเข้าร่วมประชุมวางแผน รับฟัง คำชี้แจง เกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีประเด็นน่าสนใจนำมา อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งโดย รวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมาจากหลายสาขาอาชีพ และมีพื้นฐานความรู้ที่ แตกต่างกัน บางท่านอาจเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งแรก อาจจะไม่เข้าใจใน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากนัก และที่ผ่านมาการบริหาร จัดการในเรื่องต่าง ๆ มักจะสั่งตรงมาจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยตรง ทำให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีบทบาทในส่วนนี้ จะมาให้ความเห็นชอบหรือรับรู้แนวทางการ ดำเนินการเท่านั้น ถึงแม้ในปัจจุบัน โรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถดำเนินการบริหาร จัดการในเรื่องต่าง ๆ ได้เอง ทั้งในเรื่องการบริหารงบประมาณ การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน แต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ก็ยังยึดติดบทบาทหน้าที่แบบเดิม ๆ ของตน เองอยู่ จึงทำให้ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศาสตร์ศิลป์ ชินโน (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำราญ หมายประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาอำเภอเวียงจังหวัด
 ขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิต ขันขวา (2544 :
 บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
 ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มี
 ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดย
 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพราะว่า การบริหารงานทั่วไปนั้นเป็น
 งานที่เกี่ยวกับการให้ความเห็น เสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา
 การศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความ
 ต้องการของชุมชน และท้องถิ่น และการมารับทราบให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการ
 ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย
 กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน
 และท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 13-16) ซึ่งบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้สอดคล้องกับผล
 การวิจัยของ ประเสริฐ คาคสนิท (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความคาดหวังให้คณะกรรมการ
 โรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การให้ความเห็นชอบ
 แผนปฏิบัติการและการแต่งตั้งที่ปรึกษาการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งบทบาทเหล่านี้ เป็นสิ่งที่
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระดับการมี
 ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารงานทั่วไป
 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี
 ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี
 ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพราะว่า
 โรงเรียนขนาดใหญ่นั้นมีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ซึ่งมาก

กว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงแค่ 9 คน นอกจากนั้นในโรงเรียนขนาดใหญ่ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานทั่วไปนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนมาให้ความเห็นชอบ ต่อนโยบายในเรื่องต่าง ๆ ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชิต จันทร์ขวา (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวลทรัพย์ ไวสาหลง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนที่อยู่ในเขตหมู่บ้านขนาดเล็กที่อยู่ห่างจากตัวเมือง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่จะเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพกสิกรรม ทำนา ทำไร่ ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ อาจจะไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมในการจัดการศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวลทรัพย์ ไวสาหลง (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ในโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สราวุธ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น จากการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ กรรมการสถานศึกษา还不知道หน้าที่พอและขาดความรู้ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา นอกจากนั้นยังมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในการจัดการศึกษาร่วมกับทาง

โรงเรียน ด้วยเหตุนี้เองทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

5. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดต่างกัน พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะว่า ความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งงานต่าง ๆ เหล่านี้ คณะกรรมการสถานศึกษาต้องเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนมากจะต้องอยู่ในเมืองหรือเขตเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 15 คนจะมาจากหลาย ๆ อาชีพ ซึ่งมีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไปเสียส่วนใหญ่ ทำให้มีเวลาในการเข้าร่วมจัดการศึกษากับทางโรงเรียนอย่างเต็มที่ ประกอบกับความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมีศักยภาพในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดเล็กที่คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้มีโอกาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่าง และ น้อยกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวลทรัพย์ ไวสาหลง (2545 : บทคัดย่อ) เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุน และ พัฒนาโดยการจัดอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองน้อย ทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ควรจัดอบรม หรือจัดทำเอกสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งให้กับโรงเรียนในสังกัดเพื่อนำไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาทำความเข้าใจเพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือการจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน ดังนั้นทางโรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อระดมความร่วมมือจากชุมชนในการจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือการหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ดังนั้นทางโรงเรียนควรวางแผนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียนนำมาเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริง

2.2 ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรวิจัยเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างโรงเรียนเอกชนกับ โรงเรียนรัฐบาล เพื่อจะได้ทราบข้อแตกต่างในการเข้ามามีส่วนร่วม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.4 ควรวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่